

Samenvatting van wensen uit de omgeving_zomer 2019

Issue	Vraag/wens	Toelichting
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Meer ambitie voor hoogwaterveiligheid, vergroten watercapaciteit	Waterstandverlaging is geen doel van dit project. Het doel is natuurontwikkeling. De combinatie van geulen en strangen maakt natuurontwikkeling in de uiterwaarden mogelijk. Vaak zal dit natuurlijk grasland zijn. De smalle uiterwaarden bieden fysiek geen ruimte om de gewenste natuurontwikkeling van (beperkte) mogelijkheden voor ruigte en oobos met meer afvoer van water te combineren. Er zal dus ondanks het graven van geulen netto geen waterstandsdalend effect zijn. Andersom mag er absoluut ook geen waterstandsverhogend effect zijn. Daar zijn we heel strikt in. Hier worden rivierkundige berekeningen voor uitgevoerd. De uitkomsten van deze berekeningen worden in het MER verwerkt.
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Bij natuurontwikkeling uitgaan van het no-regret-principe, zodat geborgd is dat natuurontwikkeling eventuele toekomstige opgaven voor rivierverruiming niet in de weg staat	Onderzocht is de beoogde natuurontwikkeling binnen project UWDH toekomstige opgaven voor hoogwaterveiligheid in de weg staat. Hieruit volgt dat het project UWDH in vergelijking met de huidige situatie geen (extra) belemmeringen voor toekomstige maatregelen in het kader van hoogwaterveiligheid met zich meebrengt.
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	De waterhuishouding in het gebied mag niet verslechteren	Een voorwaarde voor de realisatie van project UWDH is dat de waterhuishouding in het gebied niet mag verslechteren. De bereikbaarheid van de woningen in het gebied tijdens hoogwaterperiodes verslechtert niet.
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Ooibos in relatie met doorstroming	Eén van de doelstellingen van het project is om oobos weer terug te brengen in de uiterwaarden. Dit mag enkel op plekken waar dit bij hoogwater niet tot opstuwning leidt. De geschikte locaties zijn bepaald op basis van rivierkundige berekeningen. Daarnaast is rekening gehouden met wensen uit de omgeving over uitzicht in het gebied en op de Waal
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Geen schade aan percelen van derden door hoogwater of toename van wateroverlast bij woningen	Een voorwaarde voor de realisatie van project UWDH is dat bij hoogwater geen schade aan particuliere eigendommen mag optreden zoals het afkalven van oevers, optreden van erosie of toename van wateroverlast bij woningen.
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Geen toename piping en kwel	Een voorwaarde voor de realisatie van project UWDH is dat als gevolg van het graven van geulen en strangen geen toename van piping of kwel optreedt. Het Waterschap staat niet toe dat meer werking van rivierkwelwater of juist verdroging plaatsvindt als gevolg van dit project. Dit is ook onderzocht in samenspraak met het waterschap. Daar waar mogelijk effecten optreden worden deze ofwel in het gebied opgelost (gemitigeerd), bijv. door het werken met dichte kleilagen, of wordt een goede oplossing binnendijks uitgewerkt.
Waterveiligheid/ wateroverlast/ dijken	Planningen UWDH en dijkverbeteringsronde op elkaar afstemmen	Het Waterschap Rivierenland heeft geen mogelijkheid vanwege prioritering om de toetsing van de dijken naar voren te halen in de planning. Deze staat gepland vanaf 2022. Hierna zal een eventuele dijkverbeteringsronde pas van start gaan.
Ruimtelijke kwaliteit	Behoud van oudheidkundige waarden / cultuurhistorie	In het kader van project UWDH is archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van deze onderzoeken worden in het MER verwerkt. In de planvorming is ook rekening gehouden met cultuurhistorische waarden. Zo wordt bijvoorbeeld de locatie van het oude veerhuis zichtbaar gemaakt in het landschap.
Ruimtelijke kwaliteit	Dorpsuitloop	De uiterwaarden blijven toegankelijk voor de bewoners van de dorpen Wamel, Dreumel en Heerewaarden.
Ruimtelijke kwaliteit	Realisatie van een geul tussen zomerkade en winterdijk in Wamel	De oude stroomgeul lag buiten de zomerkade en niet tussen de zomerkade en winterdijk. Verder is dit niet wenselijk/mogelijk vanuit de eigendomssituatie en kwelproblematiek.
Gevolgen bedrijfsvoering/vereniging /ontwikkelingen	Geen bestemmingsplanwijziging op particuliere eigendommen	Voor verwerving van percelen in het kader van het project UWDH is onteigening niet aan de orde. Grondverwerving vindt enkel plaats op vrijwillige basis. Onze grondverwerfer heeft reeds contact gehad met eigenaren van gronden die nog graag verworven zouden worden. Voor percelen waar geen overeenkomst voor gesloten wordt, zal geen bestemmingsplanwijziging worden doorgevoerd.
Gevolgen bedrijfsvoering/vereniging /ontwikkelingen	Overige percelen terug naar landbouw	Vanuit het project UWDH wordt geen invulling gegeven aan het gebruik van percelen buiten ontwerpgebied.
Gevolgen bedrijfsvoering/vereniging /ontwikkelingen	Visrechten	Bestaande visrechten blijven behouden, maar er worden geen nieuwe visrechten uitgegeven op de nieuwe delen van de strangen of op de nevengeul.
Gevolgen bedrijfsvoering/vereniging /ontwikkelingen	Voorkomen nadelige gevolgen voor landbouw binnen en buiten plangebied	In het kader van project UWDH wordt een planschaderisicoanalyse uitgevoerd. Daarnaast worden in het MER de effecten van het vergroten van natuur getoetst op de omliggende landbouwbedrijven. In het beheerplan is aandacht voor beheer en onderhoud van de nieuw te realiseren natuur.
Uitzicht	Behoud van uitzicht vanaf de dijk, vrij uitzicht in het gebied en vrij uitzicht van de woningen in het gebied	Eén van de doelstelling van het project is om oobos weer terug te brengen in de uiterwaarden. Dit mag enkel op plekken waar dit bij hoogwater niet tot opstuwning leidt. De geschikte locaties zijn bepaald op basis van rivierkundige berekeningen. Daarnaast is rekening gehouden met wensen uit de omgeving over uitzicht in het gebied en op de Waal. Op basis hiervan is ervoor gekozen om het oobos te realiseren ter plaatse van het driehoekig perceel in Wamel (eigendom Staatsbosbeheer) dat ook in het schetsontwerp uit de pre-verkenning al was voorzien en ter plaatse van Bato's erf.
Recreatie en natuureducatie	Natuuractiviteiten en -educatie	Het natuurgebied is toegankelijk voor recreanten. Hierbij zullen informatieborden geplaatst worden. Er komen geen educatief informatiecentrum binnen de uiterwaarden. U kunt uiteraard wel terecht in het bestaande Bezoekscentrum De Grote Rivieren in Heerewaarden.
Recreatie en ontsluiting	Beoogde recreatie	Binnen het natuurgebied kan extensief gerecreëerd worden. Hier gaat het om struinen, wandelen en waar toegestaan vissen. Recreatie is gericht op natuurbeleving. Fietsen, mountainbiken, paardrijden, motorcrossen, off road autorijden (gemotoriseerde recreatie) is niet toegestaan.
Recreatie en ontsluiting	Recreatieve voorzieningen	Binnen het projectgebied zijn struinroutes voorzien. Deze worden niet uitgemaaid of aangegeven. Verder worden geen rolstoelvriendelijke of rollatorpaden aangelegd. Ook komt er geen fietspad in de uiterwaarden. Fietsen op de winterdijk heeft de voorkeur door het weidse uitzicht. Verder komen er geen aanlegplaatsen voor recreatievaart.
Recreatie en ontsluiting	Bereikbaarheid hulpdiensten	Er heeft afstemming met de veiligheidsregio plaatsgevonden. Vanaf de bestaande verharde wegen en winterdijk is het gebied via toegangspoorten voor calamiteiten toegankelijk.

Issue	Vraag/wens	Toelichting
Recreatie en ontsluiting	Bereikbaarheid van de rivier	Om de bereikbaarheid van de rivier te waarborgen nadat de strangen en geulen zijn aangelegd, zijn oversteken in de vorm van vlonderbruggen, voordes en drempels voorzien. De vlonderbruggen binnen dit plangebied zullen minimaal 200 dagen per jaar beloopbaar zijn. De oversteekbaarheid van de strangen mag niet leiden tot extra overlast van recreanten voor de bewoners in het gebied.
Recreatie en ontsluiting	Bereikbaarheid visplek / nieuwe visplek	Bestaande visrechten blijven behouden, ook op de verbeterde/geoptimaliseerde strangen, maar er worden geen nieuwe visrechten uitgegeven op de nieuwe strangen of op de nevengeul. De huidige visplekken aan de Waal blijven gehandhaafd. Uitgangspunt in het ontwerp is dat tussenrasters zo veel mogelijk verdwijnen. Er zijn geen extra voorzieningen zoals verharde of rolstoelvriendelijke paden of visserstrapjes voorzien.
Recreatie en ontsluiting	Doortrekken fiets- en wandelpad op stuk van de winterdijk	Op de winterdijk in Wamel is een stuk aanwezig dat niet begaanbaar is voor wandelaars of fietsers. Het betreft een groen stuk van de dijk waar verschillende hekken dwars over de dijk aanwezig zijn. Hier is door het Waterschap aan verschillende particulieren gebruiksrecht afgegeven. Bij de gebruikers is er geen belangstelling om dit deel van de dijk vrij te geven voor het doortrekken van een fiets- of wandelpad.
Recreatie en ontsluiting	Parkeervoorzieningen	Bestaande parkeervoorzieningen blijven gehandhaafd. Grootchalige parkeervoorzieningen worden niet gerealiseerd binnen het plan. Er wordt nog nader invulling gegeven aan het opwaarderen van de huidige parkeervoorzieningen bij de Vonkerplas. De parkeerplaats van de veerstoep (Wamel-Tiel) wordt niet uitgebreid. Voor evenementen als Appelpop in Tiel wordt een weiland gebruikt dat grenst aan de winterdijk langs de veerweg. Veiligheid van geparkeerde auto's kan niet worden gegarandeerd. Bewoners die in de huidige situatie parkeeroverlast kunnen hiervoor contact opnemen met de gemeente.
Recreatie en ontsluiting	Mogelijkheid tot schaatsen	De huidige niet aangetakte strangen worden in de toekomstige situatie aangetakt op de Waal waardoor deze mee fluctueren en daardoor minder snel bevroren. De mogelijkheid tot schaatsen wordt hierdoor verminderd.
Recreatie en ontsluiting	Strandjes intact houden	Aan de huidige strandjes worden geen ingrepen gedaan.
Recreatie en ontsluiting	Honden	Er worden geen hondenlosloopgebied of specifiek gebied voor honden aangeduid binnen het plan. Aangelijnd wandelen met de hond is toegestaan. Er worden ook geen gebieden aangeduid waar honden niet toegestaan zijn. Van nature zullen gebieden ontstaan met minder recreatiedruk
Recreatie en ontsluiting	Waterrecreatie	Waterrecreatie wordt niet actief vormgegeven.
Recreatie en ontsluiting	Toegankelijkheid bestaande wegen	De bestaande openbare wegen blijven in stand. Er worden geen wegen verlegd. De wegen vallen buiten de scope van de natuurherinrichting. Voor inrichten als bestemmings- of landbouwverkeer is afstemming met gemeente nodig. Er worden geen openbare wegen toegevoegd aan het gebied.
Recreatie en overlast	Geen overlast van recreanten (o.a. geluid, afval, privacy rond woningen, gemotoriseerde recreatie)	Er worden geen stiltegebieden benoemd. Middels inrichting en beheer en toezicht terreinbeheerder moet recreatieoverlast beperkt worden. Gemotoriseerde recreatie is niet toegestaan.
Recreatie en overlast	Geen toename recreanten	De herinrichting van het project is gericht op het nastreven van natuurdoelen en niet op recreatie. Er zal dan ook door de initiatiefnemers geen reclame gemaakt worden als recreatiegebied. De lokale ondernemer is hier vrij in.
Flora fauna	Behoud huidige flora en fauna	We willen een waardevol natuurgebied realiseren waar riviergebonden natuur meer ruimte krijgt. Dit sluit aan bij de KRW-, NURG- en GNN-doelen. De nieuwe natuur is aantrekkelijk voor verschillende vissoorten, broedvogels en bijzondere diersoorten zoals de kamsalamander en de kwartelkoning.
Flora fauna	Behoud van huidige vogelhotspots	Huidige vogelhotspots houden we in stand in het ontwerp
Flora fauna	Huidige bomen en struiken verwijderen	Enkel plaatselijk waar dit nodig is voor de te realiseren natuurdoelen wordt bestaande vegetatie gerooid. Dit wordt tot een minimum beperkt.
Flora fauna	Paddenpoel	Het realiseren van poelen is vanuit de natuuropgave voor de kamsalamander noodzakelijk.
Flora fauna	Terugbrengen van meidoorn en appelbomen	In het verleden zijn meidoorns en appelbomen gekapt. Vanuit de omgeving is de vraag gekomen of deze teruggebracht kunnen worden in het gebied. Er zal geen actieve aanplant plaatsvinden.
Flora fauna	Vermijden vissterfte	Vanuit de omgeving zijn er zorgen over het droogvallen van strangen en geulen in drogere periodes. Dit zou immers leiden tot vissterfte. Om dit zo veel mogelijk te vermijden worden in de strangen en geulen drempels aangebracht en plaatselijk ook diepere delen voorzien, zodat deze ook in droge periodes onder water blijven staan.
Flora fauna	Geen distels	Binnen het natuurgebied zal patroonbeheer plaatsvinden, bestaande uit maaien/hooien en (verlengde) seizoensbegrazing. Er wordt geen actief beheer tegen distels uitgevoerd.
Onderhoud en beheer	Begrazing	Het beheer van de graslanden zal middels grazers en maaibeheer worden uitgevoerd. Hierbij gaat het in eerste instantie om runderen, welke mogelijk aangevuld worden met paarden. Begrazing door schapen behoort niet tot de mogelijkheden aangezien hierdoor niet de gewenste vegetatie ontstaat. De aanwezigheid van grazers is in principe niet gevaarlijk voor wandelaars in het gebied. Veiligheid kan echter nooit 100% gegarandeerd worden. Honden dienen te allen tijde aangelijnd te zijn. Aangezien sprake zal zijn van (verlengde) seizoensbegrazing is het niet nodig om hoogwatervluchtplaatsen te hebben. Wel wordt ervoor gezorgd dat de grazers goed het gebied uit kunnen.

Issue	Vraag/wens	Toelichting
Onderhoud en beheer	Beheer door lokale partijen	Vanuit de omgeving zijn vragen gekomen over de mogelijkheden om het beheer uit te voeren door lokale partijen en omwonenden hier ook bij te betrekken. Het beheer zal gericht zijn op de specifieke natuurdoelen, waarbij er geen sprake is van landbouwkundig gebruik of agrarisch natuurbeheer. Er wordt een beheerplan opgesteld waarin beheereenheden worden gedefinieerd. Volgens de aanbestedingsregels wordt dit op de markt gezet. Hierop kunnen ook lokale partijen inschrijven. De mogelijkheden voor het inzetten van lokale partijen wordt momenteel nog nader bekeken.
Onderhoud en beheer	Goed beheer struinpaden	Binnen het natuurgebied kan extensief gerecreëerd worden. Hier gaat het om struinen, wandelen en waar toegestaan vissen. Struinpaden zullen niet worden uitgemaaid.
Onderhoud en beheer	Niet verruigen	De openheid van het gebied blijft behouden, met in verband met het voorkomen van opstuwning bij hoogwater.
Onderhoud en beheer	Onderhoud van de winterdijk	De winterdijk maakt geen deel uit van het projectgebied van UWDH.
Onderhoud en beheer	Geen plastic in de strangen en geulen	Er kan niet vermeden worden dat plastic dat meegevoerd wordt door de Waal in de strangen en geulen terecht komt. Zwerfvuil dat helaas onvermijdelijk aanspoelt zal periodiek verwijderd worden. Periodiek, met name na hoogwaterperiodes zal een opruimactie moeten worden georganiseerd.
Volksgezondheid	Vermijden pollen- en stuifmeelallergieën door aanwezige vegetatie	Het optreden van pollen- en stuifmeelallergieën als gevolg van de vegetatie in het gebied is helaas niet te vermijden. Binnen het projectgebied zal natuurontwikkeling plaatsvinden. Vegetatie met een zekere allergiegevoeligheid is daarin inherent.
Volksgezondheid	Vermijden stankoverlast bij droogvallen strangen/geulen	Vanuit de omgeving zijn er zorgen over het droogvallen van strangen en geulen in drogere periodes. Dit zou immers ook leiden tot vissterfte. Om dit zo veel mogelijk te vermijden worden in de strangen en geulen drempels aangebracht en plaatselijk ook diepere delen voorzien, zodat deze ook in droge periodes onder water blijven staan.
Volksgezondheid	Vermijden stankoverlast na hoogwater	We hebben geen invloed op het optreden van stankoverlast wanneer het water gaat zakken na langdurig hoogstaand water
Aan-/verkoop gronden	Geen nieuwe onteigeningen in het gebied	Voor verwerving van percelen in het kader van het project UWDH is onteigening niet aan de orde. Grondverwerving vindt enkel plaats op vrijwillige basis. Onze grondverwerver heeft reeds contact gehad met eigenaren van gronden die nog graag verworven zouden worden.
Aan-/verkoop gronden	Ook natuur op gronden in eigendom van agrariërs	De initiatiefnemende partijen willen alle gronden die ingericht worden als natuur ook in eigendom hebben.
Draagvlak	Betrek jagers	Jacht past niet binnen de natuurdoelstellingen (Natura2000).
Draagvlak	UWDH niet loskoppelen van ontwikkelingen noordzijde	Aan de noordzijde van de rivier, binnen project Varik-Heeselt, ligt een hoogwaterveiligheidsdoelstelling. Dit geldt niet voor UWDH wat gericht is op natuurontwikkeling. Wel is onderzocht of toekomstige maatregelen voor waterveiligheid, waaronder dijkversterking, belemmerd worden door de aanleg van nieuwe natuur. Hieruit volgt dat het project UWDH in vergelijking met de huidige situatie geen (extra) belemmeringen voor toekomstige maatregelen in het kader van hoogwaterveiligheid door dijkversterking met zich meebrengt.
Communicatie	Meer info over gebruikers gewenst	Momenteel (zomer 2019) wordt de planstudiefase afgerond. Indien conform huidige planning de vergunningen en bestemmingsplanprocedure doorlopen kan worden, dienen de gronden per 1 januari 2021 vrij te zijn van pachtrechten. T.z.t worden de pachters op de hoogte gesteld.
Uitvoer project	Beperken van overlast tijdens de uitvoering, goede ontsluiting tijdens uitvoering, geen schade aan woningen en dijken.	In de contractvorming UAV-GC worden dit randvoorwaarden voor de uitvoerende aannemer.
Overig	Pilot Langsdammen afwachten	Langsdammen en UWDH zijn twee afzonderlijke projecten. In het kader van Langsdammen is nog een monitoring lopende. Hierover vindt afstemming plaats met project UWDH.
Overig	Geen kunst in het gebied	Er worden geen kunst in het gebied geplaatst.